

Doopsel 849-878

Can. 849 - Het doopsel, toegangspoort tot de sacramenten, in werkelijkheid of ten minste in verlangen noodzakelijk tot het heil, waardoor de mensen van de zonde bevrijd, tot kinderen van God herboren en, door een onuitwisbaar merkteken aan Christus gelijkvorming gemaakt, in de Kerk ingelijfd worden, wordt alleen door een wassing met echt water samen met de vereiste vorm van de doopwoorden geldig toegediend.

Hoofdstuk I - Viering van het doopsel 850-860

Can. 850 - Het doopsel wordt bediend volgens de in de goedgekeurde liturgische boeken voorgeschreven orde, uitgezonderd het geval van dringende nood, waarin alleen dat in acht genomen moet worden wat voor de geldigheid van het sacrament vereist is.

Can. 851 - De viering van het doopsel moet naar behoren voorbereid worden; derhalve:

1. dient een volwassene die de bedoeling heeft het doopsel te ontvangen, tot het catechumenaat toegelaten te worden en, voor zover mogelijk, langs de verschillende graden tot de sacramentele initiatie geleid te worden, volgens de orde van initiatie die door de bisschoppenconferentie aangepast is en volgens de bijzondere normen die door haar uitgevaardigd zijn.
2. dienen de ouders van een kind dat gedoopt moet worden, en eveneens zij die de taak van peetouder op zich zullen nemen, op de juiste wijze onderricht te worden over de betekenis van dit sacrament en de verplichting die ermee verbonden zijn; de pastoor dient ervoor te zorgen, persoonlijk of door anderen, dat de ouders aldus naar behoren voorbereid worden door pastorale aansporingen, zelfs ook door gemeenschappelijk gebed, door meerdere families samen te brengen en ze, waar het kan, te bezoeken.

Can. 852 - § 1 De in de canones voorkomende voorschriften over het doopsel van een volwassene, worden toegepast op allen die, de kinderleeftijd ontgroeid, tot het gebruik van het verstand gekomen zijn.

§ 2 Met een kind wordt gelijkgesteld, ook wat het doopsel betreft, wie niet voor zichzelf verantwoordelijk kan zijn.

Can. 853 - Het water dat bij het toedienen van het doopsel moet aangewend worden, moet, buiten het geval van nood, gezegend zijn volgens de voorschriften van de liturgische boeken.

Can. 854 - Het doopsel dient toegediend te worden hetzij door onderdompeling hetzij door begieting, met inachtneming van de voorschriften van de bisschoppenconferentie.

Can. 855 - Ouders, peetouders en pastoor dienen ervoor te zorgen dat geen naam gegeven wordt die aan het christelijk gevoel vreemd is.

Can. 856 - Hoewel het doopsel op gelijk welke dag gevierd mag worden, wordt toch aanbevolen het gewoonlijk op een zondag te vieren of, als het kan, tijdens de Paasvigilie.

Can. 857 - § 1 Buiten het geval van nood is de eigen plaats voor het doopsel een kerk of een kapel.

§ 2 Als regel dient te gelden dat een volwassene gedoopt wordt in de eigen parochiekerk, een kind in de eigen parochiekerk van de ouders, tenzij een goede reden iets anders wenselijk maakt.

Can. 858 - § 1 Elke parochiekerk dient een doopvont te hebben, behoudens het reeds door andere kerken verworven cumulatief recht.

§ 2 De plaatselijke Ordinaris kan, na de pastoor van de plaats gehoord te hebben, ten gerieve van de gelovigen toestaan of bevelen dat ook in een andere kerk of kapel binnen de grenzen van de parochie een doopvont is.

Can. 859 - Indien een dopeling wegens de afstand of andere omstandigheden niet zonder ernstig bezwaar naar de parochiekerk of naar een andere kerk of kapel waarover in can. 858, § 2, kan gaan of gebracht worden, kan en moet het doopsel toegediend worden in een andere meer nabije kerk of kapel, of ook op een andere passende plaats.

Can. 860 - § 1 Buiten het geval van nood mag het doopsel niet toegediend worden in private huizen, tenzij de plaatselijke Ordinaris dit om een ernstige reden toegestaan heeft.

§ 2 Tenzij de diocesane Bisschop anders bepaald heeft, mag in verzorgingsinstellingen het doopsel niet gevierd worden, tenzij in geval van nood of om een andere dwingende pastorale reden.

Hoofdstuk II - Bedienaar van het doopsel 861-863

Can. 861 - § 1 De gewone bedienaar van het doopsel is de Bisschop, de priester en de diaken, onverminderd het voorschrift van can. 530, nr.1.

§ 2 Als de gewone bedienaar afwezig of verhinderd is, dient een catechist of iemand anders die door de plaatselijke Ordinaris voor deze taak aangewezen is, geoorloofd het doopsel toe, en zelfs, in geval van nood, gelijk welke mens die door de vereiste intentie geleid wordt; de zielzorgers, vooral de pastoor, dienen er zorg voor te dragen dat de christengelovigen over de juiste wijze van dopen onderricht worden.

Can. 862 - Uitgezonderd het geval van nood is het niemand geoorloofd zonder het vereiste verlof het doopsel toe te dienen in een gebied van een ander, zelfs niet aan zijn eigen onderdanen.

Can. 863 - Het doopsel van volwassenen, ten minste van hen die het veertiende levensjaar voltooid hebben, dient bij de diocesane Bisschop gemeld te worden opdat het, indien hij dit opportuun oordeelt, door hem zelf toegediend wordt.

Hoofdstuk III – Dopelingen 864-871

Can. 864 - Bekwaam tot het ontvangen van het doopsel is iedere mens die nog niet gedoopt is, en alleen deze.

Can. 865 - § 1 Opdat een volwassene gedoopt kan worden, moet hij de wil geuit hebben om het doopsel te ontvangen, voldoende onderricht zijn in de geloofswaarheden en de christelijke verplichtingen alsook door het catechumenaat in het christelijk leven beproefd bevonden zijn; hij dient ook aangemaand te worden zijn zonden te betreuren.

§ 2 Een volwassene die in stervensgevaar verkeert, kan gedoopt worden als hij, enige kennis bezittend van de voornaamste geloofswaarheden, op een of andere manier blijkt gegeven heeft van zijn intentie het doopsel te ontvangen en belooft de geboden van de christelijke godsdienst in acht te zullen nemen.

Can. 866 - Een volwassene die gedoopt wordt, dient, tenzij een ernstige reden in de weg staat, onmiddellijk na het doopsel gevormd te worden en aan de eucharistieviering deel te nemen, ook door het ontvangen van de communie.

Can. 867 - § 1 De ouders zijn gehouden aan de verplichting ervoor te zorgen dat hun kinderen binnen de eerste weken gedoopt worden; zo spoedig mogelijk na de geboorte, en zelfs al voordien, dienen zij zich tot de pastoor te wenden om het sacrament voor hun kind te vragen en om naar behoren hierop voorbereid te worden.

§ 2 Als een kind in stervensgevaar verkeert, dient het zonder enig uitstel gedoopt te worden.

Can. 868 - § 1 Opdat een kind geoorloofd gedoopt wordt:

1. moeten de ouders, ten minste één van hen of degene die wettig hun plaats inneemt, toestemmen;

2. moet gegronde hoop aanwezig zijn dat het in de katholieke godsdienst zal opgevoed worden; als deze volkomen ontbreekt, dient het doopsel volgens de voorschriften van het particulier recht uitgesteld te worden, waarbij de ouders van de reden op de hoogte gebracht worden.

§ 2 Een kind van katholieke ouders, en zelfs van niet-katholieke, wordt in stervensgevaar geoorloofd gedoopt, ook als de ouders dit niet willen.

Can. 869 - § 1 Als betwijfeld wordt of iemand gedoopt is of dat het doopsel geldig toegediend is, dient het doopsel, wanneer de twijfel na ernstig onderzoek blijft bestaan, aan deze persoon onder voorwaarde toegediend te worden.

§ 2 Zij die gedoopt zijn in een niet-katholieke kerkelijke gemeenschap mogen niet onder voorwaarde gedoopt worden, tenzij er, bij het nazien van de bij het toegediende doopsel aangewende materie en vorm van de doopwoorden alsook gelet op de intentie van de volwassen gedoopte en van de dopende bedienaar, ernstige reden aanwezig is om aan de geldigheid van het doopsel te twijfelen.

§ 3 Als in de gevallen waarover in §§1 en 2, de toediening of de geldigheid van het doopsel twijfelachtig blijft, mag het doopsel niet toegediend worden tenzij nadat aan de dopeling, als het een volwassene is, de leer over het doopsel-sacrament uitgelegd is en hem, of als het een kind is, zijn ouder, de redenen toegelicht zijn waarom aan de geldigheid van het doopsel dat gevierd is, getwijfeld wordt.

Can. 870 - Een te vondeling gelegd of gevonden kind dient gedoopt te worden, tenzij na zorgvuldig onderzoek zijn doopsel vaststaat.

Can. 871 - Abortieve foetussen dienen, als zij in leven zijn, gedoopt te worden voor zover het kan.

Hoofdstuk IV – Peetouders 872-874

Can. 872 - Voor zover het kan, dient aan de dopeling een peetouder gegeven te worden, aan wie het toekomt de volwassen dopeling in de christelijke initiatie bij te staan en, als de dopeling een kind is, hem samen met de ouders ten doop te houden, en eveneens mee te helpen opdat de dopeling een christelijk leven leidt in overeenstemming met zijn doopsel en de verplichtingen die eraan verbonden zijn getrouw vervult.

Can. 873 - Er dient slechts één peter of één meter genomen te worden, of ook een peter en een meter samen.

Can. 874 - § 1 Opdat iemand tot het opnemen van de taak van peetouder toegelaten wordt:

1. moet deze door de dopeling zelf of diens ouders of door degene die hun plaats inneemt of, bij het ontbreken van dezen, door de pastoor of bedienaar aangeduid zijn alsook de geschiktheid en de intentie hebben om deze taak uit te oefenen;
2. moet deze het zestiende levensjaar voltooid hebben, tenzij door de diocesane Bisschop een andere leeftijd vastgesteld is of tenzij de pastoor of bedienaar om een goede reden een uitzondering toelaatbaar acht;
3. moet deze katholiek zijn, gevormd en het allerheiligste sacrament van de Eucharistie reeds ontvangen hebben, en een leven leiden dat in overeenstemming is met het geloof en met de op te nemen taak;
4. mag deze door geen canonieke wettig opgelegde of verklaarde straf gebonden zijn;
5. mag deze niet de vader of de moeder van de dopeling zijn.

§ 2 Een gedoopte die tot een niet-katholieke kerkelijke gemeenschap behoort, mag niet toegelaten worden tenzij samen met een katholieke peetouder, en slechts als getuige van het doopsel.

Hoofdstuk V - Bewijs en registratie van het toedienen van het doopsel 875-878

Can. 875 - Wie het doopsel toedient, dient ervoor te zorgen dat, tenzij een peetouder aanwezig is, er ten minste een getuige is door wie de toediening van het doopsel bewezen kan worden.

Can. 876 - Om te bewijzen dat het doopsel toegediend is, volstaat, als dit niemand tot nadeel strekt, de verklaring van één boven alle verdenking staande getuige, of de eed van de gedoopte zelf, als deze op volwassen leeftijd het doopsel ontvangen heeft.

Can. 877 - § 1 De pastoor van de plaats waar het doopsel wordt gevierd, moet de namen van de gedoopten, met vermelding van de bedienaar, de ouders, de peetouders alsook de getuigen, als die aanwezig zijn, de plaats en de dag van het toedienen van het doopsel, met zorg en zonder enig uitstel in het doopboek optekenen, met daarbij de aanduiding van de dag en de plaats van de geboorte.

§ 2 Als het gaat over een kind dat geboren is uit een niet-gehuwde moeder, moet de naam van de moeder ingeschreven worden, indien haar moederschap publiek vaststaat of indien zijzelf uit eigen beweging dit schriftelijk of ten overstaan van twee getuigen vraagt; eveneens moet de naam van de vader ingeschreven worden, indien zijn vaderschap bewezen wordt door een of ander publiek document of door een verklaring door hemzelf gedaan ten overstaan van de pastoor en twee getuigen; in de overige gevallen dient de gedoopte ingeschreven te worden zonder enige aanduiding van de naam van de vader of van de ouders.

§ 3 Als het gaat over een adoptief kind, dienen de namen van de adopterenden ingeschreven te worden alsook, althans indien dit zo geschiedt in de burgerlijke stand van het gebied, die van de natuurlijke ouders volgens §§ 1 en 2, rekening houdend met de voorschriften van de bisschoppenconferentie.

Can. 878 - Als het doopsel niet door de pastoor noch in zijn tegenwoordigheid toegediend is, moet de bedienaar van het doopsel, wie hij ook is, de pastoor van de parochie waar het doopsel toegediend is, op de hoogte brengen van het toedienen van het doopsel, opdat deze het doopsel registreert volgens can. 877, § 1.

